

Målet for statens integreringsarbeid er at alle, uavhengig av opprinnelse og kjønn, skal ha like muligheter, rettigheter og plikter til å delta i samfunnet og bruke sine ressurser. Integrering er en gjensidig prosess som stiller krav til både innvandrere og det norske samfunnet.

UDI bruker ulike virkemidler i dette arbeidet: Kartlegging, dokumentasjon og rapportering, utvikling av modeller, forskning og utprøving, opplæring og informasjon, dialog med minoritetsgrupper og bruk av ulike tilskuddsordninger.

Arbeidet mot rasisme

Arbeidet mot rasisme og diskriminering foregår gjennom samarbeid mellom UDI og ulike frivillige organisasjoner, gjennom råd og veiledning til offentlig ansatte og ved bruk av tilskuddsordninger. Kartlegging, dokumentasjon og rapportering av innvandrernes egen opplevelse av rasisme og diskriminering i Norge er et viktig grunnlag for politikkutvikling. Tidligere har UDI sett på ulike arenaer hvor innvandrere og minoriteter har følt seg utsatt for rasisme og diskriminering, blant annet skole, bolig, arbeid og media. Kildene har vært innvandrere som forteller om sine opplevelser.

I 2004 jobbet UDI med å kartlegge forholdet mellom lokalsamfunn og beboere i asylmottak. Mottaksbeboere, lokalbefolkning, bosatte innvandrere, mottaksansatte og kommunalt ansatte i seks forskjellige kommuner ble intervjuet. Hensikten var å se på hvilke konflikter som eksisterer mellom mottaksbeboere og lokalbefolkning, og hvilke årsaker som ligger bak.

Videre var hensikten å se på hva kommunen og mottaket gjør for å forebygge og/eller løse opp i eksisterende konflikter. Resultatene fra undersøkelsen vil gi viktig kunnskap til framtidig forebyggende arbeid i forbindelse med etablering og drift av asylmottak i kommunene.

Tilpasning til mangfold i offentlige tjenester

Migrasjon betyr nye utfordringer, også for det offentlige tjenesteapparatet. Brukerne av kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenester er ikke lenger en homogen gruppe mennesker med samme kulturelle og språklige bakgrunn. UDIs arbeid med å kartlegge innvandrernes opplevelse av diskriminering og rasisme har vist at integrering og mangfold stiller nye krav til det offentlige. Dersom tjenestene som ytes skal oppleves som likeverdige av brukerne, er tjenesteapparatet og de som jobber der nødt til å tilpasse seg den nye virkeligheten.

Tilpasning til mangfold betyr blant annet å heve kompetansen i tverrkulturell forståelse og kommunikasjon hos ansatte og å rekruttere personer med minoritetsbakgrunn for bedre å imøtekomme behovene fra brukere med minoritetsbakgrunn. Videre innebærer det riktig og tilstrekkelig bruk av tolk, oversatt og tilrettelagt informasjon på flere språk enn bare

De er 14 og 15 år gamle, spiller basket, bor i Oslo og er kompiser. At de har røtter i tre forskjellige verdensdeler, tenker de sjelden over.

- Ikke egentlig. Det har alltid vært sånn. Mange av vennene mine kommer fra andre steder.

- Det er fint å ha venner som har bodd i andre land sånn som jeg. Det betyr at vi har noe felles.

bokmål og nynorsk, og en arbeidsmiljøpolitikk som ivaretar en multikulturell arbeidsplass.

Mer mangfold – bedre metoder

Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering for 2002-2006 har gitt UDI ansvaret for et eget forsøks- og utviklingsprogram. Dette programmet skal oppsummere erfaringer fra arbeidet med å styrke mangfoldsperspektivet i det offentlige. Det skal dessuten framskaffe ny kunnskap og utvikle metoder og verktøy som offentlige instanser kan benytte for å styrke den flerkulturelle kompetansen i egen virksomhet. Dette gjøres i hovedsak gjennom økonomisk eller faglig støtte til eksterne aktører som utvikler metoder og verktøy for å forankre og styrke mangfoldsperspektivet i deres organisasjon og virksomhet. Metodene og verktøyene kan senere spres til andre virksomheter.

UDI er nasjonal fagmyndighet for tolking i offentlig tjenesteyting. UDI har initiert tolkeutdanning ved universiteter og høyskoler og driver opplæring av fagpersoner og tjenestemenn i bruk av tolk. Direktoratet har også ansvaret for et nasjonalt tolkeregister og for tospråklig testing av potensielle tolker. Samlet skal disse tiltakene bidra til å heve kvaliteten på tolkingen og styrke partenes rettssikkerhet.

Tiltakene skal også bidra til at menneskerettighetskonvensjonen blir overholdt.

Kontakt og dialog med lokale innvandrer miljøer

Et viktig virkemiddel i UDIs arbeid med inkludering og mangfold er å støtte driften av lokale innvandrersamfunn og frivillig flerkulturell virksomhet i lokalsamfunnet. Støtte gis gjennom en tilskuddsordning som forvaltes av fylkeskommunen. Målet er å bidra til aktiv samfunnsdeltakelse, flerkulturelt mangfold og dialog mellom etniske grupper og mellom minoritet og majoritet i lokalsamfunnet. Det er et mål at organisasjonene skal bli engasjert i integreringsarbeid på egne premisser, og at de skal utforme og gjennomføre tiltak som fremmer mangfold og inkludering.

Som et ledd i dette arbeidet arrangerer UDI konferanser hvor representanter for innvandrersamfunn kan møtes og danne nettverk. En slik konferanse ble avholdt i Trondheim i september 2004 i samarbeid med Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylkeskommuner. Ett av temaene som ble tatt opp, var hvordan ulike nettverk kan gi økt kompetanse og større gjennomslagskraft.

Navn: Inger Axelsen

Alder: 55 år

Utdanning: Sosiolog

Saksbehandler i UDI i åtte år, arbeider i Integreringsavdelingen. Jobber "litt med alt" innenfor integreringsfeltet: forskning og utvikling, introduksjonsordningen, tvangs-ekteskap, rapportering og utredninger.

- Jeg trives i UDI på grunn av gode kolleger og et faglig spennende miljø. Arbeidsoppgavene våre blir sjelden rutinepreget, og det er aldri kjedelig å jobbe i Integreringsavdelingen. Hva vi konkret jobber med, varierer fra år til år. Det krever at vi stadig må sette oss inn i nye saksfelt. I tillegg kan en ikke unngå at fagområdet påvirker en som privatperson. Møter med personer fra andre kulturer og med en annen erfaringsbakgrunn tvinger ofte fram en refleksjon over eget ståsted og egne oppfatninger, alt det tilvante som vi ellers ikke stiller spørsmål ved. Det mest positive på integreringsfeltet i året som gikk, er etter min oppfatning politikernes uttalte ønske om å styrke dette arbeidet gjennom en bedre organisering. Av konkrete prosjekter/tiltak var innføringen av introduksjonsloven det største som skjedde i 2004.

Integreringstilskudd

Kommuner som bosetter flyktninger etter avtale med UDI, får et statlig tilskudd som er fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet. Tilskuddet skal dekke kommunens utgifter til integrering av flyktningene de første fem årene. I 2004 var tilskuddet på kr 393 000 fordelt på de fem årene. I tillegg utbetales særskilte tilskudd for grupper som eldre, funksjonshemmede og enslige mindreårige. I 2005 er tilskuddet økt til kr 432 000 for voksne og kr 412 000 for barn. Samtidig er retten til integreringstilskudd fjernet for personer som får familiegjenforening med bosatte med opphold på humanitært grunnlag.

Bosettingstillatelse, krav og forventninger
På samme måte som det stilles krav til det norske samfunnet for at vi skal få et velfungerende flerkulturelt samfunn i Norge, stilles det krav til den enkelte innvandrere. Dette er ikke minst knyttet til at det forventes at innvandrere som bosetter seg i Norge, lærer seg norsk språk og skaffer seg innsikt i norsk samfunnsliv. I 2004 besluttet Stortinget etter forslag fra regjeringen at det skal innføres krav om at innvandrere må gjennomføre minimum 250 timer opplæring i norsk og 50 timer opplæring i samfunnskunnskap for å kunne få bosettingstillatelse (permanent oppholdstillatelse) og senere norsk statsborgerskap.

Navn: Alfredo Zamudio

Alder: 44 år

Utdanning: Cand.mag. med medisinske fag. Skriver nå mastergradsoppgave om voldens sosiolingvistik i Colombia.

Rådgiver i UDI ved regionkontor Øst. Har jobbet i UDI i seks måneder. Har ansvar for enslige mindreårige asylsøkere ved Vårli og Vardåsen mottak.

Har tidligere jobbet som kontorsjef i Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene, rådgiver i Røde Kors, leder for Menneskerettighetshuset. Forskningsopphold ved Fletcher School of Law and Diplomacy i USA.

- Jeg ble ansatt i UDI i september 2004 for å organisere en erfaringskonferanse om enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Responsen var overveldende. På litt over en uke fikk vi 320 påmeldinger, og vi måtte si nei til mer enn hundre til. Jeg har få like dager, og jeg gleder meg til å komme på jobb. Det er et privilegium å bruke min erfaring og arbeidsevne til å bistå barn og unge enslige asylsøkere og flyktninger. Et godt eksempel på det var da vi med god hjelp av Nic Waals Institutt tilrettela psykologisk bistand til barn fra Sri Lanka og de ansatte ved asylmottaket på Vårli, kun tre dager etter flodbølgen i Sørøst-Asia. Det er bra å være allsidig for å forstå et samfunn som er i kontinuerlig endring. Jeg ser arbeidet mitt i UDI som en mulighet til å bruke min innsikt i menneskerettigheter, sosiale endringsprosesser, kommunikasjon, konfliktløsning og ikke minst det humanitære perspektivet. Ellers fokuserer jeg på min egen bakgrunn som migrant og hvordan jeg er med på å omdefinere begrepet norsk.

Biblioteket

UDIs bibliotek er en sentral kunnskapsbase for ulike migrasjons- og integreringsspørsmål. Bibliotekets samling omfatter om lag 18 400 bind og hadde 3 600 utlån i 2004. Boksamlingen omhandler alle aspekter ved innvandringen, først og fremst til Norge, men også den øvrige vestlige verden. Asyl- og flyktningrett, menneskerettigheter, integrering, rasisme og Norge som flerkulturelt samfunn er de viktigste fagområdene, ved siden av bakgrunnsinformasjon om flyktningproduserende land.

I tillegg til å yte service overfor UDIs egne ansatte, Kommunal- og regionaldepartementet og Utlendingsnemnda, er biblioteket tilgjengelig for eksterne brukere. Åpningstiden for eksterne brukere er mandag, tirsdag og onsdag mellom klokken 09.00 og 14.30 eller etter avtale.
<http://www.udi.no/bibliotek>